

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงเรียนหรือชุมชน

กองโรคติดต่อภายใน กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีุงกลายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และ สถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชน ถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

โรงเรียน หรือชุมชน เป็นสถานที่พักอาศัยของประชาชน หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าของสถานที่ หรือเจ้าของบ้าน รวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุข ในการดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในโรงเรียน หรือชุมชน เพื่อป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออก โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในชุมชน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) อาสาสมัครสาธารณสุขเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในชุมชน โดยสังเกตผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอ และไม่มีน้ำมูก* ต้องให้ไปรับการตรวจวินิจฉัยที่สถานพยาบาลทันที

๒) แนะนำประชาชนห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไอบูโพรเฟน (ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว* แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๓) หากมีประชาชนในชุมชนป่วย และแพทย์วินิจฉัยโรคไข้เลือดออก ให้แจ้งหน่วยงานสาธารณสุขในชุมชน (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือศูนย์บริการสาธารณสุข) เพื่อสอบสวนโรค และควบคุมโรคทันที

๒. มาตรการป้องกันโรค

เจ้าของสถานที่ หรือเจ้าของบ้าน รวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุข ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายใน และบริเวณโดยรอบบ้านพักอาศัยอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี ดังนี้

๑) สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น แก้วน้ำพลาสติก กล่องใส่อาหาร เศษภาชนะเหลือใช้ ให้เก็บทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งน้ำขัง จานรองกระถางต้นไม้ ยางรถยนต์ไม่ใช้แล้ว พิจารณาใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ

๒) สักรวณภาชนะเก็บน้ำใช้ในบ้าน เช่น ถังน้ำ แทงค์น้ำในห้องสุขา ให้ดำเนินการปิดฝาภาชนะ หรือล้างทำความสะอาด และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุก ๗ วัน พร้อมทั้งใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ สำหรับอ่างต้นไม้ น้ำ อ่างบัว ให้ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากะตัง

๓) ปรับเปลี่ยนการใช้แจกันใส่น้ำปลูกต้นไม้ หลุดต่าง หรือแจกันดอกไม้ โดยอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นการปลูกต้นไม้ในกระถางดิน หรือใช้ดอกไม้ประดิษฐ์ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แจกันดอกไม้ ให้หมั่นเปลี่ยนน้ำ และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในชุมชน จึงขอความร่วมมือให้ประชาชนทุกคนในชุมชน รวมถึงอาสาสมัครสาธารณสุขดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป

๒) กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายใน และบริเวณโดยรอบบ้านผู้ป่วย และรัศมี ๑๐๐ เมตร รอบบ้านผู้ป่วย โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบริเวณดังกล่าว และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

สื่อสารให้ประชาชนทราบความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก การป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด อาการที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก หากมีอาการไข้ควรรับประทานยาพาราเซตามอล ห้ามใช้ยาในกลุ่ม NSAIDs (แอสไพริน ไอบูโพรเฟน ไดโคลฟีแนก) ถ้าอาการไม่ดีขึ้นควรรีบไปพบแพทย์ โดยเฉพาะผู้หญิงช่วงมีประจำเดือน และกลุ่มเสี่ยงเสียชีวิต ได้แก่ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ภาวะอ้วน ผู้สูงอายุ

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และความรู้โรคติดต่อประชาชนสัมพันธ์แบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รู้ทันโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://kib.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๘>

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนดี้ดีไซน์; ๒๕๖๔.

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในศาสนสถาน

กองโรคติดต่อภายใน กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีอยู่หลายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

ศาสนสถาน เป็นสถานที่ที่มีประชาชนรวมตัวกันเข้าประกอบพิธีทางศาสนาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในศาสนสถาน เพื่อป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกในศาสนสถาน โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกทั้งในกลุ่มพระ เณร นักบวช ผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน และญาติโยมที่มาช่วยงานที่ศาสนสถาน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก* ต้องให้หยุดปฏิบัติภารกิจต่างๆ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในศาสนสถาน และรับการตรวจวินิจฉัยทันที

๒) ห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไบรูโพรเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว* แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบศาสนสถานอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้ผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถานมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) มีการปลูกพืชกินยุงเป็นไม้ประดับ เช่น หม้อข้าวหม้อแกงลิง เชนงนายพราน กาบหอยแครง

๒) แจกกันดอกไม้ที่บูชาพระต้องล้าง และเปลี่ยนน้ำเป็นประจำทุกสัปดาห์

๓) ควรดปลูกพืชกาบใบ เช่น สับปะรดสี หรือใส่ทรายกำจัดลูกน้ำบริเวณกาบใบ เนื่องจากกาบใบสามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงได้ แม้น้ำข้างเพียงน้อยนิด

๔) อ่างบัว กระถางต้นไม้ น้ำ ชุ่มน้ำตกจำลอง เสี่ยงปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากัด ส่วนแหล่งน้ำใดที่ไม่สามารถใส่ปลากินลูกน้ำได้ ให้ใส่ทรายกำจัดลูกน้ำแทน

๕) ติดตั้งพุ่มไม้ประดับให้โปร่งไม่เป็นแหล่งเกาะพักยุงลาย

๖) นิติพนสเปรย์กำจัดยุงตัวเต็มวัยในศาสนสถานก่อนวันที่จะมีการทำกิจกรรมที่ต้องมีคนรวมตัวกันจำนวนมาก เช่น งานทำบุญ เทศกาล หรือวันสำคัญทางศาสนา ต่างๆ

๗) จัดเตรียมสารทากันยุงสำหรับพระ เณร นักบวช ผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน ใช้ทาเพื่อป้องกันยุงกัด

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในศาสนสถาน จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกในศาสนสถานอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป

๒) กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบศาสนสถาน โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในศาสนสถาน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

สื่อสารให้ประชาชน และผู้ที่อยู่ประจำศาสนสถาน ทราบความเสี่ยงของการแพร่ระบาดโรคไข้เลือดออก การป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด อาการที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก หากมีอาการไข้ควรรับประทานยาพาราเซตามอล ห้ามใช้ยาในกลุ่ม NSAIDS (แอสไพริน ไอบูโพรเฟน ไดโคลฟีแนก) ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ควรรีบไปพบแพทย์ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงเสียชีวิต ได้แก่ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ภาวะอ้วน ผู้สูงอายุ

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และความรู้โรคติดต่อประชาชนสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อนำโดยแมลงได้ที่



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รู้ทันโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อนำโดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://klib.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๔๔๔>

* กองโรคติดต่อนำโดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อนำโดยยุงลาย สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนด์ดีไซน์; ๒๕๖๔.

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน

กองโรคติดต่อภายใน กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีอยู่หลายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

โรงเรียน เป็นสถานที่ที่มีนักเรียนชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนทุกกลุ่ม ทั้งนักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาในการดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในโรงเรียน* เพื่อป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในกลุ่มคนในโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงสลับเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก*

๒) แจ้งเตือนผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำห้องพยาบาล งดการจ่ายยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไอบูโพรเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ให้ผู้ป่วยที่มีอาการสงสัยไข้เลือดออกรับประทาน เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว* แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยและรักษา

๓) หากมีนักเรียนลาป่วยนานเกินกว่า ๒ วัน ให้ติดตามสอบถามอาการป่วยของนักเรียนจากผู้ปกครอง เพื่อพิจารณาว่ามีอาการเข้าข่ายโรคไข้เลือดออก หรือมีผู้ป่วยไข้เลือดออกในละแวกบ้านหรือไม่ พร้อมทั้งแนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษา

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายในช่วงก่อนเปิดภาคการศึกษา และระหว่างภาคการศึกษา โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายใน และบริเวณโดยรอบโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้นักเรียนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น แก้วน้ำพลาสติก กล่องใส่อาหาร เศษภาชนะเหลือใช้ ให้เก็บทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งน้ำขัง, จานรองกระถางต้นไม้, แจกัน, กาบใบพืช, อ่างบัว, ยางรถยนต์ไม่ใช้แล้วพิจารณา ใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ

๒) สำรวจภาชนะเก็บน้ำใช้ในโรงเรียน เช่น ถังน้ำ โอ่งน้ำ โดยรอบโรงเรียน โดยเฉพาะในห้องน้ำ ให้ดำเนินการปิดฝาภาชนะ หรือ ล้างทำความสะอาด และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ พร้อมทั้งใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ สำหรับอ่างต้นไม้ น้ำ อ่างบัว ให้ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากะตัง

๓) ปรับเปลี่ยนการใช้แฉกใส่ต้นไม้ปลูกลงในหลุม หรือแฉกใส่ดิน โดยอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นการปลูกลงในกระถางดิน หรือใช้ดินปลูกใหม่ก็ได้ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แฉกใส่ดิน ให้หมั่นเปลี่ยนน้ำ และตัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์

๔) ควรรดปลูกพืชภายใน เช่น สับปะรดสี หรือใส่ทรายกำจัดลูกน้ำบริเวณภายใน เนื่องจากภายในสามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงได้ แม้น้ำข้างเพียงน้อยนิด

๕) แนะนำให้ใช้ผลิตภัณฑ์ไล่ยุง เช่น สเปรย์กระพริบฉีดพ่นยุงตัวเต็มวัย สารทากันยุง เป็นต้น ในเวลากลางวัน เพื่อป้องกันไม่ให้ยุงลายกัด ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคไข้เลือดออกได้

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในโรงเรียน จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป

๒) กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบอาคารเรียน โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงเรียน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

ให้ความรู้การป้องกันตนเองจากการถูกยุงกัด และอาการสำคัญของโรคไข้เลือดออกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกคนสามารถเฝ้าระวังอาการ และดูแลตนเองในเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เลียงตามสาย กิจกรรมหน้าเสาธง การสอดแทรกเนื้อหาในบทเรียน กิจกรรมรณรงค์กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงเรียน จัดงานรณรงค์วันไข้เลือดออกในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ของทุกปี

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และดาวน์โหลดสื่อประชาสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที่



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รู้ทันโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทาง การเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในสถานศึกษา ๒๕๕๘. [อินเทอร์เน็ต]. ; ๒๕๕๘. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/dvb/pagecontent.php?page=๑๓&dept=dvb>

* กองโรคติดต่อฯ กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://klb.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๘>

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนด์ดีไซน์; ๒๕๖๔.

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงพยาบาล

กองโรคติดต่อภายใน กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีอยู่หลายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

โรงพยาบาล เป็นสถานที่ที่มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในโรงพยาบาลทุกกลุ่ม ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในโรงพยาบาล เพื่อป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกในโรงพยาบาล โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในกลุ่มบุคลากรในโรงพยาบาล ได้แก่ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก* ต้องให้หยุดปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในโรงพยาบาล และรับการตรวจวินิจฉัยทันที

๒) ห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช้สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไอบูโพรเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว* แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้บุคลากรในโรงพยาบาลมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) บำบัดน้ำขังในโรงพยาบาล สรรวจและทำลายแหล่งน้ำขัง กำจัดเศษภาชนะที่ไม่ได้ใช้งานและมีน้ำขัง เช่น ขยะพลาสติก ขยะโฟม เศษกระถาง ยางรถยนต์ ครุภัณฑ์รองกระถาง และทำอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๒) จัดทำมุ้งลวดหรือมุ้งตาข่าย ในหอผู้ป่วยที่มีผู้ป่วยไข้เลือดออกที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลเพื่อป้องกันยุงกัด

๓) จัดหาสารทากันยุงให้ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน เพื่อป้องกันยุงกัดผู้ป่วยและนำเชื้อไข้เลือดออกไปสู่ผู้อื่น รวมถึงแจกสารทากันยุงให้เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลและผู้มารับบริการในโรงพยาบาลช่วงที่มีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

๔) สรรวจภาชนะเก็บกักน้ำใช้ เช่น ถังรองน้ำ โถง แทงค์น้ำในห้องสุขา ชักล้างทำความสะอาด และเปลี่ยนถ่ายน้ำ พร้อมทั้งใส่ทรายกำจัดลูกน้ำให้ทั่วทุกภาชนะ ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากะตัก ในอ่างต้นไม้

๕) ปรับเปลี่ยนการใช้แจกันใส่น้ำปลูกต้นไม้ พุ่มต่าง หรือแจกันดอกไม้ โดยอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นการปลูกต้นไม้ในกระถางดิน หรือใช้ดอกไม้ประดิษฐ์ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แจกันดอกไม้ ให้หมั่นเปลี่ยนน้ำ และจัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุก ๗ วัน

๖) ควรปลูกพืชกาบใบ เช่น สับปะรดสี หรือใส่ทรายกำจัดลูกน้ำยุงบริเวณกาบใบ เนื่องจากกาบใบสามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายได้ แม้น้ำข้างเพียงน้อยนิด

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในโรงพยาบาล จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกในโรงพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป

๒) กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบอาคารโรงพยาบาล โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงพยาบาล และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

๓) กลุ่มบุคลากรในโรงพยาบาล ได้แก่ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล ที่อยู่ในโซน Dengue corner ควรทาสารทากันยุงเพื่อป้องกันตนเองจากการถูกยุงกัด ทั้งนี้ควรหลีกเลี่ยงการใช้สารทากันยุงยาวนานต่อเนื่องหลาย ๆ วันติดต่อกันโดยไม่จำเป็น

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

สื่อสารให้ประชาชน และบุคลากรในโรงพยาบาล ทราบความเสี่ยงของการแพร่ระบาดโรคไข้เลือดออก การป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงกัด อาการที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก หากมีอาการไข้ควรรับประทานยาพาราเซตามอล ห้ามใช้ยาในกลุ่ม NSAIDS (แอสไพริน ไอบูโพรเฟน ไดโคลฟีแน็ก) ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ควรรีบไปพบแพทย์ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงเสียชีวิต ได้แก่ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ภาวะอ้วน ผู้สูงอายุ

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และดาวน์โหลดสื่อประชาสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที่



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รู้ทันโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://kib.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๔>

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยยุงลาย สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนดดิไซน์; ๒๕๖๔.

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว

กองโรคติดต่อฝ่ายแมลง กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีผู้เสียชีวิตเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

โรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว เป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่อยู่ประจำโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในกลุ่มผู้ที่อยู่ประจำโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ และพนักงาน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก* ต้องให้หยุดปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว และรับการตรวจวินิจฉัยทันที

๒) ห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไอบูโพรเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว* แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๓) หากมีพนักงาน/คนงาน ลาป่วยนานเกินกว่า ๒ วัน ให้ติดตามสอบถามอาการป่วย เพื่อพิจารณาว่ามีอาการเข้าข่ายโรคไข้เลือดออก หรือมีผู้ป่วยไข้เลือดออกในละแวกบ้านหรือไม่ พร้อมทั้งแนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยและรักษา

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น แก้วน้ำพลาสติก กล่องใส่อาหาร เศษภาชนะเหลือใช้ ให้เก็บทิ้งไม่ให้เป็นที่น้ำขัง ภาชนะใส่ดอกไม้และไม้ประดับ จานรองกระถางต้นไม้ ยางรถยนต์ไม่ใช้แล้ว พิจารณาใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ

๒) สำรวจภาชนะเก็บน้ำใช้ในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว เช่น ถังน้ำ แทงค์น้ำในห้องสุขา ให้ดำเนินการปิดฝาภาชนะ หรือล้างทำความสะอาด และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ พร้อมทั้งใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ สำหรับอ่างต้นไม้ น้ำ อ่างบัว ให้ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากะดໍ

๓) ปรับเปลี่ยนการใช้แจกันใส่น้ำปลูกต้นไม้ พุ่มต่าง หรือแจกันดอกไม้ โดยอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นการปลูกต้นไม้ในกระถางดิน หรือใช้ดอกไม้ประดิษฐ์ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แจกันดอกไม้ ให้หมั่นเปลี่ยนน้ำ และฉีดพ่นยาฆ่าเชื้ออย่างสม่ำเสมอทุก ๗ วัน

๔) ฉีดพ่นสเปรย์กำจัดยุงตัวเต็มวัยในห้องพักก่อนที่นักท่องเที่ยวจะเข้าพัก หรือติดมุ้งลวดในห้องพัก

๕) จัดเตรียมผลิตภัณฑ์ไล่ยุงให้นักท่องเที่ยว เช่น สเปรย์กระพริบฉีดพ่นยุงตัวเต็มวัย ยาจุดกันยุง ยาทากันยุง เป็นต้น เพื่อป้องกันไม่ให้ถูกยุงลายกัด

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป โดยดำเนินการควบคุมโรคทั้งในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว และบ้านผู้ป่วย

๒) ผู้ที่อยู่ประจำโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ และพนักงาน ร่วมกันดำเนินการสำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น เศษภาชนะที่ไม่ได้ใช้งานและมีน้ำขัง ขยะพลาสติก ขยะโฟม เศษกระถาง ยางรถยนต์ ภาชนะรองกระถาง โดยให้มีพนักงานรับผิดชอบดูแล และทำอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยว

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

ให้ความรู้การป้องกันตนเองจากการถูกยุงกัด และอาการสำคัญของโรคไข้เลือดออก เพื่อให้ทุกคนสามารถเฝ้าระวังอาการ และดูแลตนเองในเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เสี่ยงประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงแรม รีสอร์ท แหล่งท่องเที่ยวไม่ให้มีแหล่งน้ำขัง

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และดาวน์โหลดสื่อประชาสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที่



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รั้วบ้านโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. [อินเทอร์เน็ต]. ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://kdb.dcc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๘>

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยยุงลาย สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนดี้ดีไซน์, ๒๕๖๔.

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงงาน

กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีุงสายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรือน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

โรงงาน เป็นสถานที่ที่มีคนทำงาน/แรงงานรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่อยู่ประจำโรงงานทุกกลุ่ม ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงงาน โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในกลุ่มผู้ที่อยู่ประจำโรงงาน ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง และเจ้าของกิจการ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า ๒ วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก* ต้องให้หยุดปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในโรงงาน และรับการตรวจวินิจฉัยทันที

๒) ห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไอบูโพรเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว^๒ แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๓) หากมีพนักงาน/คนงาน ลาป่วยนานเกินกว่า ๒ วัน ให้ติดตามสอบถามอาการป่วย เพื่อพิจารณาว่ามีอาการเข้าข่ายโรคไข้เลือดออก หรือมีผู้ป่วยไข้เลือดออกในละแวกบ้านหรือไม่ พร้อมทั้งแนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยและรักษา

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายใน และบริเวณโดยรอบโรงงานอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ในโรงงานมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น แก้วน้ำพลาสติก ก่อ่งใส่อาหาร เศษภาชนะเหลือใช้ ยางรถยนต์เก่า ให้เก็บทิ้ง ไม่ให้เป็นแหล่งน้ำขัง จานรองกระถางต้นไม้ ยางรถยนต์ไม่ใช้แล้ว พิจารณาส่งทรายกำจัดลูกน้ำ

๒) สำรวจภาชนะเก็บน้ำใช้ในโรงงานและบ้านพักคนงาน เช่น ถาดรองน้ำสำหรับตุ๋กตุ๋น ถังน้ำ แทงค์น้ำในห้องสุขา ให้ดำเนินการปิดฝาภาชนะ หรือล้างทำความสะอาด และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ สำหรับอ่างต้นไม้น้ำ อ่างบัว ให้ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากระดี่

๓) ปรับเปลี่ยนการใช้แจกันใส่น้ำปลูกต้นไม้ พืชต่าง หรือแจกันดอกไม้ โดยอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นการปลูกต้นไม้ในกระถางดิน หรือใช้ดอกไม้ประดิษฐ์ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แจกันดอกไม้ ให้เปลี่ยนน้ำ และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในโรงงาน จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป โดยดำเนินการควบคุมโรคทั้งในโรงงาน และบ้านพักคนงาน

๒) ผู้ที่อยู่ประจำโรงงาน และพนักงาน ร่วมกันดำเนินการสำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น เศษภาชนะที่ไม่ได้ใช้งานและมีน้ำขัง ขยะพลาสติก ขยะโฟม เศษกระถาง ยางรถยนต์ ครุภัณฑ์รองกระถาง โดยให้มีพนักงานรับผิดชอบดูแล และทำอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ โดยมีเป้าหมายไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงงาน และบ้านพักคนงาน

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

ให้ความรู้การป้องกันตนเองจากการถูกยุงกัด และอาการสำคัญของโรคไข้เลือดออก เพื่อให้ทุกคนสามารถเฝ้าระวังอาการ และดูแลตนเองในเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เสี่ยงตามสาย ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านพักคนงานไม่ให้มีแหล่งน้ำขัง จัดงานรณรงค์วันไข้เลือดออกในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ของทุกปี โดยอาจพิจารณาดำเนินการร่วมกับชุมชนโดยรอบ

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และดาวน์โหลดสื่อประชาสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รู้ทันโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. (อินเทอร์เน็ต). ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://klb.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๘>

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยยุงลาย สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนดี้ดีไซน์; ๒๕๖๔.

มาตรการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในสถานที่ราชการ

กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

ปรับปรุง ณ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย มีุงหลายเป็นพาหะของเชื้อไวรัสเดงกี (Dengue virus: DENV) พบการระบาดตลอดทั้งปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูฝนและมีการระบาดหนักในทุก ๒-๕ ปี ซึ่งกรมควบคุมโรคได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ๗ สถานที่ หรือ ๗ ร. ได้แก่ โรงเรียน(บ้าน) โรงเรียน โรงพยาบาล โรงแรม/รีสอร์ท โรงงานอุตสาหกรรม โรงธรรม(วัด/มัสยิด/ศาสนสถาน) และสถานที่ราชการ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวมีการรวมตัวกันของประชาชนถือเป็นสถานที่เสี่ยงที่จะมีการระบาดของโรคไข้เลือดออก

สถานที่ราชการ เป็นสถานที่ที่มีคนทำงาน และประชาชนมาเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลายที่เหมาะสม และต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่อยู่ประจำสถานที่ราชการ ดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกในสถานที่ราชการ โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑. มาตรการเฝ้าระวังโรค

ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออกในกลุ่มผู้ที่อยู่ประจำสถานที่ราชการ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) เฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้เฉียบพลัน และสูงลอยเกินกว่า 2 วัน อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง อาจมีอาการผื่นหรือหน้าแดง ส่วนใหญ่ไม่มีอาการไอและไม่มีน้ำมูก* ต้องให้หยุดปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในสถานที่ราชการ และรับการตรวจวินิจฉัยทันที

๒) ห้ามใช้ยาแก้ปวดในกลุ่มยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) ทั้งแบบรับประทานและแบบฉีด เช่น แอสไพริน (Aspirin) ไบพروفเฟน (Ibuprofen) ไดโคลฟีแนก (Diclofenac) ในผู้ป่วยที่มีอาการไข้ เนื่องจากหากป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก จะทำให้มีอาการรุนแรง และเลือดออกมากขึ้นจากผลข้างเคียงของการได้รับยาดังกล่าว* แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษาทันที

๓) หากมีบุคลากร ลาป่วยนานเกินกว่า ๒ วัน ให้ติดตามสอบถามอาการป่วย เพื่อพิจารณาว่ามีอาการเข้าข่ายโรคไข้เลือดออก หรือมีผู้ป่วยไข้เลือดออกในละแวกบ้านหรือไม่ พร้อมทั้งแนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย และรักษา สำหรับผู้ที่แพทย์วินิจฉัยเป็นไข้เลือดออกให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการต่อไป

๒. มาตรการป้องกันโรค

ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมยุงลาย โดยให้ดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งภายในและบริเวณโดยรอบสถานที่ราชการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ตลอดทั้งปี โดยสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ในสถานที่ราชการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดังนี้

๑) สำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น แก้วน้ำพลาสติก กลังใส่อาหาร เศษภาชนะเหลือใช้ ให้เก็บทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งน้ำขัง, จานรองกระถางต้นไม้ ยางรถยนต์ไม่ใช้แล้ว พิจารณาส่งทรายกำจัดลูกน้ำ

๒) สำนวณภาชนะเก็บน้ำใช้ในสถานที่ราชการ เช่น ถังน้ำ ถาดรองตุ๊กตน้ำ ให้ดำเนินการปิดฝาภาชนะ หรือ ล้างทำความสะอาด และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ สำหรับอ่างต้นไม้ น้ำ อ่างบัว ให้ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากระดี่

๓) ปรับเปลี่ยนการใช้แจกันใส่น้ำปลูกต้นไม้ หลอดต่าง หรือแจกันดอกไม้ โดยอาจพิจารณาเปลี่ยนเป็นการปลูกต้นไม้ในกระถางดิน หรือใช้ดอกไม้ประดิษฐ์ แต่หากมีความจำเป็นต้องใช้แจกันดอกไม้ ให้หมั่นเปลี่ยนน้ำ และขัดขอบภาชนะอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์

๓. มาตรการควบคุมโรค

เพื่อเป็นการควบคุมโรคไข้เลือดออกที่อาจเกิดในสถานที่ราชการ จึงขอความร่วมมือให้ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวังผู้มีอาการป่วยสงสัยไข้เลือดออกในสถานที่ราชการอย่างสม่ำเสมอ และหากพบผู้ป่วยให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) แจ้งสถานบริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค และควบคุมโรคได้อย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงต่อการเกิดผู้ป่วยรายถัดไป โดยดำเนินการ ควบคุมโรคในสถานที่ราชการ ตลอดจนบ้านพักข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง

๒) ผู้ที่อยู่ประจำสถานที่ราชการ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง ร่วมกันดำเนินการสำรวจและ กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น เศษภาชนะที่ไม่ได้ใช้งานและมีน้ำขัง ขยะพลาสติก ขยะโฟม เศษกระถาง ยางรถยนต์ คว่ำจานรองกระถาง โดยให้มีพนักงานรับผิดชอบดูแล และทำอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ โดยมีเป้าหมาย ไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในสถานที่ราชการ ตลอดจนบ้านพักข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง

๔. มาตรการสื่อสารความเสี่ยง

ให้ความรู้การป้องกันตนเองจากการถูกยุงกัด และอาการสำคัญของโรคไข้เลือดออก เพื่อให้ทุกคนสามารถ เฝ้าระวังอาการ และดูแลตนเองในเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ เสี่ยงตามสาย ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ราชการไม่ให้มีแหล่งน้ำขัง จัดงานรณรงค์วัน ไข้เลือดออกในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ของทุกปี

“ไข้เลือดออกใกล้ตัว และน่ากลัวกว่าที่คิด”

ติดตามข่าวสาร และดาวน์โหลดสื่อประชาสัมพันธ์ต้นแบบเกี่ยวกับโรคติดต่อฯ โดยแมลงได้ที่



เว็บไซต์ สื่อประชาสัมพันธ์



Facebook รู้ทันโรคแมลง



dashboard โรคติดต่อฯ โดยแมลง

เอกสารอ้างอิง

* กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก. (อินเทอร์เน็ต). ; ๒๕๖๖. เข้าถึงได้จาก: <http://k1b.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/๑๘๘>

* กองโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยยุงลาย สำหรับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔. ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนดส์ดีไซน์; ๒๕๖๔.